

Буртяк Г. Я. СНБО УКРАИНЫ КАК КООРДИНАЦИОННЫЙ ОРГАН В СФЕРЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ.

Статья посвящена анализу деятельности Совета национальной безопасности и обороны при Президенте Украины (СНБО) как органа с координации работы власти в исследуемой сфере.

Ключевые слова: национальная безопасность, Совет национальной безопасности и обороны Украины (СНБО), координация деятельности.

Burtyak H. Y. CNSD OF UKRAINE AS COORDINATION ORGAN IN THE SPHERE OF NATIONAL SECURITY SELFSUFFICIENCY

The article is devoted to the analysis of activity the Counsel of National Security and Defence at the President of Ukraine as the body of coordination of work of the power in the sphere of investigation.

The key words: the national security, the Counsel of National Security and Defence of Ukraine (CNSD), the coordination of activity.

УДК [94:378 – 048. 87] (477:475) «20»

Ю.В. Пачос

СПІВРОБІТНИЦТВО ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У статті розглянуто та проаналізовано різні форми співробітництва вищих навчальних закладів України та Республіки Польща на сучасному етапі.

Ключові слова: Україна, Польща, вищі навчальні заклади, університети, співробітництво, обмін, стипендіальні програми.

2 грудня 1991 р. Республіка Польща першою визнала створення незалежної української держави з того часу всіляко сприяє Україні, постійно підтримує в прагненнях інтеграції до євроатлантичних структур. Україна відстає від ЄС, зокрема від Польщі, в багатьох сферах: економічній, політичній, соціальній та ін. В такій ситуації Україні слід ефективно розвивати і використовувати для інтеграції гуманітарну сферу, перш за все науково-освітню співпрацю, культурний обмін, міжнародний туризм. На перетині всіх цих напрямів знаходяться вищі навчальні заклади двох країн: академії, інститути, університети, вищі школи. Співпраця між ними, відповідні інноваційні рішення, загальні освітні програми і проекти стають дієвим засобом і каталізатором євроінтеграційних процесів. Співробітництво в галузі освіти на сучасному етапі поступово стає темою окремих досліджень і наукових розвідок. Серед них варто назвати статті Ф. Андрушкевича [1], О. Коваленко [4], Я. Мерські [5], автори яких приділяють увагу такій формі співробітництва ВНЗ України і Польщі, як співпраця окремих академій, інститутів, університетів, а також науково-дослідних установ. Проте, досі не досліджені інші форми співпраці вищих навчальних закладів України і Польщі (обміни студентами та викладачами, стипендіальні програми). Розв'язанню цих завдань певною мірою покликана дана стаття, авторка якої намагалася об'єктивно та неупереджено висвітлити особливості співпраці українських і польських вищих навчальних закладів і виділити форми такої співпраці на сучасному етапі розвитку українсько-польських відносин.

Співробітництво в галузі освіти між Україною та Республікою Польщаздійснюється відповідно до положень Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Польщавідповідно до положень Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Польщавід 20 квітня 1997 р. [9] та Угоди про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністром національної освіти Республіки Польща від 2 серпня 2001 р. [10]. Важливим кроком стало підписання «Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про академічне взаємовизнання документів про освіту та рівноцінність ступенів», затверджену Постановою КМУ № 769 від 31 травня 2006 р. [8] Відповідно до положень вище зазначених документів сторонами здійснюється обмін студентами на повний та неповний курси навчання, аспірантами, стажистами та науково-педагогічними працівниками для короткострокової та довгострокової

.....
роботи, пряме співробітництво між вищими навчальними закладами обох країн, особливовгалузіспільнихдосліджень з історії українсько-польських відносин, україністики та полоністики, а також організація спільних наукових заходів, конференцій, симпозіумів.

Все більше українських університетів стають учасниками двосторонньої співпраці з країнами ЄС. Однією з найпоширеніших та сталих форм співпраці є партнерство на довгостроковій основі. Такі контакти у країнах ЄС має вже чимало вітчизняних університетів, зокрема Національний університет «Києво-Могилянська Академія», Львівський національний університет ім. І. Франка, університет «Львівська політехніка», Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича та інші столичні й регіональні науково-освітні центри. У 2007-2009 рр. більше 110 вищих навчальних закладів України плідно співпрацювали з понад 200 ВНЗ Республіки Польща. В рамках співробітництвадо Республіки Польща відряджались близько 1500 фахівців і студентів для наукової роботи та стажування, читання лекцій, участі у конференціях, довготермінової педагогічної роботи, на повний та частковий курс навчання, до аспірантури, для участі в роботі мовних курсів для студентів та викладачів і було прийнято близько 1700 фахівців і студентів із Республіки Польща [3] Прикладами університетської співпраці є відкриття Польського центру, який займається освітньо-науковою роботою в Інституті філології при Київському національному університеті ім. Т. Шевченка з 2003 р., діяльність НТУУ «КПІ», який станом на 2011 р. співпрацює з 17 технічними вузами Польщі, реалізувавши протягом 2009 р. 87 спільних проектів. [11] Активно співпрацюють з польськими більшість вітчизняних університетів та академій, які ще за радянських часів налагодили побратимські стосунки із ВНЗ міст-побратимів. Так, наприклад Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського продовжує співпрацю з Гуманітарно-природничим університетом імені Яна Кохановського міста-побратима Вінниці Кельце.

Тісніша форма співпраці університетів полягає в тому, що студенти одного вищого навчального закладу, за умови здачі академічної різниці учбових планів і захисту диплому в партнерському університеті, можуть отримати диплом цього університету. У Польщі відома ініціатива міжрегіональної Академії управління персоналом і Вищої соціально-економічної школи (ВСЕШ) у Варшаві, які забезпечують захист дипломів українським студентам в Польщі, а польським студентам — в Україні. [5, с. 77]

Реальним та ефективнимприкладом співробітництва України і Польщі став такий спільний університетський проект, як Європейський колегіум польських і українських університетів (ЄКПіУУ) у Любліні, що плідно працював протягом 10 років (2001 – 2011 рр.). Діяльність Колегіуму, його значення для розвитку відносин України і Польщі в освітній галузі, причини припинення його роботи можуть стати темою окремої статті.

Другою поширеною формою співпраці українських та польських університетів є обмін студентами та викладачами. З польського боку такий обмін здійснюють за індивідуальними та колективними угодами Варшавський, Ягеллонський, Люблінський, Краківський і Жешувський університети, Вроцлавська педагогічна, Свентокшинська філологічна та Краківська економічна академії. Окрім того, з боку Польщі здійснюється фінансова підтримка освітніх закладів, які співпрацюють з українською стороною (« Фонд українсько-польської співпраці» (PAUCI) та Фонд ім. С. Баторія, що фінансують низку зовнішніх програм Ягеллонського університету, університету ім. А. Міцкевича, Вищої школи управління (м. Жешув), Вищої школи управління і маркетингу (м. Варшава) і Вищої школи адміністрації і управління (м. Перемишль). [1, с. 78]

Ефективною та розвиненою формою співробітництва України і Польщі в галузі університетської освіти є також стипендіальні програми для студентів, аспірантів та науковців. Заснована на зламі століть програма «Стипендії Уряду Республіки Польща для молодих учених», адресована молодим науковцям з Білорусі, Молдови, Росії та України, а також держав Центральної Азії та Кавказу та стосується досліджень у сфері наук гуманітарного циклу. Ця стипендія вже надана понад 400 молодим українським науковцям. [7]

Урядова програма у Варшавському університеті «Східні стипендії», одна з найпопулярніших стипендій для молодих науковців гуманітарного напрямку, передбачає навчання протягом чотирьох семестрів. Також цікавою для українців є програма *Gaude Polonia*, заснована Міністром культури та національної спадщини Польщі і керована Національним центром культури. Ця програма для молодих митців, перекладачів, реставраторів, критиків існує уже 8 років, за які 200 українців стали її стипендіатами. [2, с. 9] Для дослідників у галузі права, політичних наук та новітньої історії існує спеціальна стипендія під патронатом Міністра

закордонних справ Польщі — ім. Кшиштофа Скубішевського. Для досліджень у галузі медицини заснована стипендія імені Дітля. Стипендіальна програма ім. Лейна Кіркланда призначається тим, кого особливо цікавлять економіка та управління, право, суспільні та політичні науки, а також міжнародні відносини. [7]

Ці програми дають можливість молодим українським науковцям спільно з польськими колегами та представниками країн пострадянського простору вивчати проблеми минулого, сучасного і майбутнього своєї країни та країн-сусідів, ознайомлюватись з новими джерелами та надбаннями польських та інших вчених, відкривають нові межі для провадження якісного сучасного дослідження з використанням найновіших методів.

Слід зазначити, що Польський уряд на офіційному міждержавному рівні також здійснює фінансування до десяти стипендій для громадян України, які надають їм можливість проходити однорічне післядипломне навчання в Європейському Колегіумі в Натоліні за формулою College of Europe з місцезнаходженням в м. Брюге. Стипендіатам, які виконали навчальну програму, захистили письмову роботу та склали підсумкові іспити, видається сертифікат College of Europe «Master of Arts in European Interdisciplinary Studies». [6]

Отже, на сьогодні співробітництво вищих навчальних закладів України і Польщі здійснюється у трьох найпоширеніших формах: партнерства окремих ВНЗ обох країн на довгостроковій основі, обміну студентами та викладачами, стипендіальних програм для студентів, аспірантів та науковців. Проте, не зважаючи, на постійну і динамічну співпрацю в освітній галузі, Україна і Польща стикаються з рядом проблем. Найголовнішою серед них є в більшості випадків одностороннє фінансування Польщею спільних проектів, обмінів, стипендіальних програм. Хоча співробітництво вищих закладів освіти України і Польщі залишаються важливим елементом співпраці обох держав в сфері культури та зміцнення двостороннього партнерства.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрушкевич Ф. Важливість академічної співпраці українсько-польських університетів / Фабіан Андрушкевич // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2011. – № 1. – С. 75 – 79.
2. Гнатюк О. : «Польща від самого початку незалежності сприяє Україні» . Розмову вів І. Гирич // Хроніка – 2000. – 2009. – Вип. 80: Україна-Польща: діалог упродовж тисячоліть. – С. 7 – 14.
3. Інформаційно-довідковий матеріал про стан і перспективи розвитку співпраці в галузі освіти і науки між Україною і Республікою Польща [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Комітету науки і освіти Верховної Ради України. – Режим доступу: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=45823&cat_id=45822.
4. Коваленко О. Українсько-польська науково-педагогічна співпраця. Сучасний етап / Оксана Коваленко // Вища освіта України. – 2006. – № 4. – С. 92 – 97.
5. Мерски Я. Новые способы и перспективы сотрудничества высших учебных заведений Украины и Польши / Януш Мерски // Персонал. – 2004. – № 4. – С. 77 – 79.
6. Постанова КМУ № 1368 від 23. 12. 2009 «Про затвердження «Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Польща про навчання громадян України в Європейському колегіумі в Натоліні» . – Офіц. вид. – Офіційний вісник України від 05. 03. 2010. – 2010. – № 13. – С. 116, стаття 650, код акту 49794/2010.
7. Рось О. Не наші університети. Реформи Табачника збільшили кількість українських студентів у Польщі / Ольга Рось // Дзеркало тижня. – № 17. – 2011. – 13 травня.
8. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про академічне взамовизнання документів про освіту та рівноцінність ступенів. – Офіц. вид. – Офіційний вісник України від 14. 06. 2006. – 2006. – № 22. – С. 124, стаття 1648.
9. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польща про співробітництво в галузі культури, науки та освіти. – Офіц. вид. – Офіційний вісник України від 19. 11. 2004. – 2004. – № 44. – С. 397, стаття 2951, код акту 30569/2004.
10. Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Міністром національної освіти Республіки Польща. – Офіц. вид. – Офіційний вісник України від 15. 08. 2003. – 2003. – № 31. – С. 298, стаття 1663, код акту 26004/2003.
11. Українсько-польський академічний форум // Київський політехнік. – 2010. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kpi.ua/09-12-12-forum>.

.....
Пачос Ю.В. СОТРУДНИЧЕСТВО ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ УКРАИНЫ И РЕСПУБЛИКИ ПОЛЬША НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

В статье рассмотрены и проанализированы разные формы сотрудничества высших учебных заведений Украины и Республики Польша на современном этапе.

Ключевые слова: Украина, Польша, высшие учебные заведения, университеты, сотрудничество, обмен, стипендиальные программы.

Pachos Y.V. THE COLLABORATION OF HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF UKRAINE AND REPUBLIC POLAND ON THE MODERN STAGE

This article deals with the analysis of different forms of collaboration of higher educational establishments of Ukraine and Republic Poland on the modern stage.

Keywords: Ukraine, Poland, higher educational establishments, universities, collaboration, exchange, grant programs.